

MEDICAMENTELE PSIHOTROPE

I. PSIHOLEPTICELE: Sedativele. Anxioliticele (tranchilizantele). Antipsihoticele (neurolepticele). Timoizolepticele (Normotimicele).

A. Actualitatea. Remediile psiholeptice reunesc substanțe medicamentoase, ce manifestă următoarele proprietăți farmacodinamice: acțiune antipsihotică, sedativ-hipnotică, anxiolitică, normotimică etc. Aceste medicamente au sporit considerabil eficacitatea tratamentului psihiatric și și-au găsit o utilizare largă în terapeutică, anesteziologie, neurologie etc.

B. Scopul instruirii constă în familiarizarea studenților cu proprietățile farmacologice ale sedativelor, anxioliticelor, antipsihoticelor și timoizolepticelor.

C. Obiective didactice:

1) Studentul trebuie **să cunoască:** caracteristica generală a psiholepticelor, proveniența și structura lor chimică, principiile de clasificare, formele medicamentoase și căile de administrare, mecanismul de acțiune, efectele farmacologice, indicațiile, contraindicațiile, reacțiile adverse, tabloul clinic al intoxicațiilor acute și cronice cu unele medicamente psihotrope și tratamentul lor.

2) Studentul trebuie **să poată:** să prescrie preparatele psiholeptice obligatorii în formele medicamentoase existente și să le indice în maladii și stări patologice concrete.

D. Cunoștințe din disciplinele precedente și de tangență necesare pentru integrarea interdisciplinară.

Fiziologia umană. Principiul reflex de activitate al SNC. Structura neuronilor SNC, proprietățile de bază ale neuronilor. Talamusul, hipotalamusul, rolul lor în reglarea funcțiilor sistemului vegetativ al omului. Participarea sistemului limbic la reglarea activității organelor interne. Mediatorii SNC (acetilcolina, noradrenalina, serotonina, glutamina, GABA, glicina).

Histologia. Noțiuni despre cito- și mieloarhitectonica scoarței cerebrale. Activitatea analitică și de sinteză a creierului. Substanța cenușie a trunchiului cerebral. Structura formațiunii reticulate.

Biochimia. Componenta chimică a țesutului nervos. Particularitățile metabolismului energetic, importanța glicolizei aerebe. Mediatorii transmisiunii influxului nervos: acetilcolina, adrenalina, noradrenalina. Importanța transformării în țesutul nervos a glutaminei, acidului glutamic și GABA.

Fiziopatologia. Fiziopatologia centrilor subcorticali ai trunchiului cerebral. Particularitățile patologiei sistemului limbic.

E. Întrebări pentru autoinstruire

1. Medicamente psihotrope. Clasificarea. Psiholepticele, psihoanalepticele, psihodislepticele.
2. Sedativele: definiția, clasificarea. Mecanismul de acțiune, efectele farmacologice, indicațiile și reacțiile adverse ale preparatelor vegetale, barbituricelor, H1-antihistaminicelor, benzodiazepinelor.

3. Anxioliticele (tranchilizantele): definiția, clasificarea după structura chimică. Mecanismele de acțiune și efectele farmacologice. Indicațiile, contraindicațiile, reacțiile adverse. Farmacocinetica.

4. Antipsihotice (neuroleptice): definiția, clasificarea după structura chimică. Mecanismele de acțiune și efectele farmacologice. Indicațiile, contraindicațiile, reacțiile adverse. Farmacocinetica.

5. Timoizolepticele (normotimice): definiția, clasificarea după structura chimică. Mecanismele de acțiune și efectele farmacologice. Indicațiile. Reacțiile adverse ale preparatelor litiului, valproaților, carbamazepinei.

F. Lucrul individual al studentului (punctele 2, 3 și 4 se realizează în scris în procesul pregătirii)

1.) Caracteristica succintă a medicamentelor obligatorii (Forma medicamentoasă. Modul de administrare. Dozele (maximă pentru o priză, pentru 24 ore, terapeutică). Mecanismul de acțiune. Indicațiile. Contraindicațiile. Reacțiile adverse)

1. Clorpromazină. 2. Levomepromazină. 3. Perfenazină. 4. Droperidol. 5. Haloperidol. 6. Clozapină. 7. Sulpirid. 8. Diazepam. 9. Fenazepam. 10. Flumazenil. 11. Buspiron. 12. Bromură de sodiu. 13. Extract de valeriană. 14. Litiu carbonat 15. Risperidonă 16. Alprazolam. 17. Preparate combinate: Novo-Passit, Distonocalm, Vamelan.

2.) Exerciții de rețetă medicală (se realizează în scris în procesul pregătirii)

Să se prescrie următoarele medicamente în toate formele medicamentoase:

1. Clorpromazină. 2. Levomepromazină. 3. Perfenazină. 4. Droperidol. 5. Haloperidol. 6. Clozapină. 7. Sulpirid. 8. Diazepam. 9. Fenazepam. 10. Flumazenil. 11. Buspiron. 12. Bromură de sodiu. 13. Extract de valeriană. 14. Litiu carbonat 15. Risperidonă 16. Alprazolam. 17. Preparate combinate: Novo-Passit, Distonocalm, Vamelan.

<i>Nr.</i>	<i>Denumirea medicamentului</i>	<i>Forma de livrare, doza</i>
1.	Levomepromazină	Comprimate 0,025 Sol. 2,5% - 5ml; 10 ml în fiole
2.	Clorpromazină	Comprimate/drajeuri 0,01; 0,05; 0,1 Sol. 2,5% - 5ml; 10 ml în fiole
3.	Perfenazină	Comprimate 0,004; 0,006
4.	Droperidol	Sol. 0,25% - 2 ml; 10 ml în fiole
5.	Haloperidol	Comprimate 0,0005; 0,001; 0,005; 0,01 Sol. 0,2% - 10 ml în flacoane (pentru uz intern) Sol. 0,5% - 1ml în fiole
6.	Clozapină	Comprimate 0,025; 0,05; 0,1 Granulate 0,5; 1,0 în plicuri, pentru uz intern Sol. 2,5% - 2 ml în fiole
7.	Sulpirid	Comprimate / Capsule 0,05; 0,1; 0,2 Sol. 0,5% - 100ml în flacoane (pentru uz intern) Sol. 0,5 %-2 ml în fiole
8.	Diazepam	Comprimate 0,005; 0,001; 0,01 Sol. 0,5% - 2 ml în fiole Sol. 0,2; 0,4% - 2,5 ml în tub rectal Supozitoare rectale 0,01
9.	Fenazepam	Comprimate 0,0005; 0,001 Sol. 0,1% - 1ml în fiole
10.	Flumazenil	Sol. 0,01% - 5ml în fiole (i/v) Sol. 0,01% - 10ml în flacoane (i/v)
11.	Buspiron	Comprimate 0,005; 0,01
12.	Bromură de sodiu	Comprimate 0,5 Pulb. 0,5 în plicuri (pentru uz intern) Sirop 1%, 2% - 100ml în flacoane Sol. 3% - 100ml în flacoane (pentru uz intern)
13.	Extract de valeriană	Comprimate 0,02;0,03; 0,3 Tinctură 25ml; 30ml în flacoane
14.	Litiu carbonat	Comprimate 0,3; 0,5
15.	Risperidonă	Comprimate 0,001; 0,002 Sol. 0,1% - 30ml în flacoane (pentru uz intern)
16.	Alprazolam	Comprimate 0,0005; 0,001
17.	Novo-Passit, Distonocalm, Vamelan	Preparate combinate

Enumerați grupele și medicamentele utilizate în (pentru): schizofrenie, agitație psihomotorie, manie acută, neuroleptanalgezie, dezechilibru neuro-vegetativ, vomă, stări de anxietate, convulsii, stări spastice ale mușchilor striati, insomnie, neuroze, potențarea analgezicelor.

3.) Teste (Îndrumar pentru lucrările de laborator la farmacologie. Chișinău 2016, pag 130-136).

4.) Tabele (recapitularea cunoștințelor)

Tabelul 1

Caracteristica comparativă a neurolepticelor din diverse grupe chimice

Grupa \ Efecte	Clorproma- zină	Perfena- zină	Clorproti- xen	Haloperi- dol	Clozapi- nă	Sulpirid
Antipsihotic						
Psihosedativ						
Psihoenergizant						
Antivomitiv						
α -adrenoblocant						
M-colinoblocant						
Dereglări extrapiramidale						
Activitate gastrochinetică						

Notă! Exprimarea efectelor se indică prin semnele:

“++” efect maxim, “+” efect mediu, “-” lipsa efectului.

Tabelul 2

Caracteristica comparativă a neurolepticelor și tranchilizantelor

Grupa \ Efecte	Neuroleptice	Tranchilizante
Antipsihotic		
Tranchilizant		
Antivomitiv		
Potențarea acțiunii remediilor ce inhibă SNC		
Dereglări extrapiramidale		
Dependența medicamentoasă		

Notă! Prezența efectului se exprimă cu semnul “+”.

G. Activitatea interactivă

- Film didactic experimental și virtual** (elaborarea procesului verbal, concluziilor)
- Caz clinic** (Îndrumar pentru lucrările de laborator la farmacologie. Chișinău 2016, pag.136-137).
- Situații virtuale** (Îndrumar pentru lucrările de laborator la farmacologie. Chișinău 2016, pag.138).

4. Problemă de situație

În rezultatul folosirii îndelungate a unui medicament pentru înlăturarea iritabilității mărite, la pacient, pe fonul efectului terapeutic pozitiv, au apărut rinita, tusea, conjunctivita și erupțiile cutanate. Suplimentar s-a determinat o slăbiciune generală și micșorarea procesului de memorizare.

Ce medicament a folosit bolnavul?

Care sunt măsurile de înlăturare a complicațiilor apărute?